

Iñaki Zubeldia

IDAZLEA

Hartzeko pronto emateko tonto

Horixe da homo gorronis edo bizkarroi malapartatuaren oinarritzko esaldia edo printzipioa.

Hasteko, urte berrirako nire desiorik onenak denontzat. Eta horien artean espezie horretako pertsonarik ez dakizuela suertatu inguruan urte osoan.

Gabonetako solasaldi horietako batean geundela, batek azaldu zuen bere koadrilako urliak esan omen zuela: “Dirua gastatu zaidak eta ordainduko al didazue tragoren bat edo beste?”. “Kutxa ez zegok urruti eta atera ezak dirua handik”, erantzun omen zioten. “Bai, gero aterako diat”, haren erantzuna. Baina gero hori ez zen sekula iritsi, ez behintzat koadrila hori etxera erretiratu zen arte. Bes-teen kontura tragoak hartzen lasai ibili zela, alegia, bizkarroi mutur-handia. Baina, ez omen zen lehenengo aldia hori egiten zuena. Horrelakoak sarritan egiteko ohitura du gixaki ziztrin horrek nonbait. Mugikorra ere besteei eskatzen die, bereak saldorik ez daukala esanez. Edota dirua eskatzen du: “Dirurik gabe atera nauk. Hi, utzizkidak hoge euro, bihar emango dizkiat eta”. Gero, diru hori ez du inoiz itzultzen.

Elkarrizketan zehar horrelako kasu gehiago azaltzen joan ziren. Lagunekin zerbait jatera joan zen harena, adibidez. Bes-teen batera mahaian eseri, lasai jan eta

DANI BLANCO

bukaeran esan: “Dirurik ez dut ekarri. Nirea ere ordainduko duzue, ezta?”. Eta hori behin baino gehiagotan egiten dute, lotsaren arrastorik gabe. Gero inoiz ez dira gogoratzen zorretan daudena. Ahal bada, berriro antzeko zerbait egiten saiatuko dira.

Bada jendea koadrilan joan eta ahal bada sekula erronda bat ordaintzen ez duena edota, berak ordaindu behar badu, edari merkea hartzen duena, baina, besteen kontura denean, konbinazio garestienak hartzen dituen. Berdin gertatzen da bazkari eta afarietan, bakarrik jaten duenean, justu-justuko janariak jango ditu, baina koadrilan denean eta denen artean ordaindu behar denean, genero garestienak eskatuko ditu.

Horrelako jendeak koadrilako giroa narrasten du, besteak borondate oneko pertsonak direlako eta halako mutur gogorrik ez dutelako. Behin eta berriz hori egiteko gai denak ez du lagun izenik merezi eta ez da koadrila normal batean ibiltzeko duina. Bizkarroi mutur-handi, lotsagabe galanta da espezie horretako jendea eta ez du inoren gupidarik merezi. Gizartean ere berdin jokatuko du bizkarroiak, besteen kontura onurak lortzen saiatuz, baina bes-teen alde ahalegin zipitzik egin gabe.

A gorronibus eta bizkarroinibus, libera nos domine. ■

« Horrelako jendeak koadrilako

giroa narrasten du, besteak

borondate oneko pertsonak

direlako eta halako mutur

gogorrik ez dutelako »

TXANDAN

Igor Estankona

Xalbadorren eta Amurizaren bideetatik, apur bat harago iritsi da mende honetan bertsolaritza: ez zaio mugarik ezagutzen, gizartearen mugak ez badira. Lurralde berriak zapaldu ditzan hizkuntzak, euren baitako lurraldeak esploratu dituzte bertsolariek. Maiz, emaitzen zain egon barik, sentimenduen, poesiaren eta musikaren eremu zabaletatik ibili eta gero heldu dira, grazia puntuan, bertsolari asko gure belarri gero eta jantziagoetara.

Artearen mailan dago bertsoa, eta ez dio horregatik bertsoa izateari utzi. Bederatzi tropo bederatzi puntu-

Ur epela

koetan, metafora borobilak neurri itxuraz txikiegitan, deskripzio manieristak gaia entzun eta bat-batean... bertsogintza ailegatu da literaturaren tontor zurietara. Baina onena da konturatzea, eta plazerez ikustea, Joxe Agirrerren izpiritua gordetzen duela oraindik hitzaren kirol nazionalak. Maite duela gaur eguneko entzuleak, konplikazioa beste, elokuentziaren finezia. Zazpi agurren ostean iritsi zen BECen ere –pasatu dira aste batzuk, baina gogoan iltzatuta daukat saioa– gauzak artez eta perfektu esateko unea, maisu zaharren ahotik: “Al dezun artean eutsi/ ez dezu meritu gutxi/ emakumerik oraindik ez da hortara iritsi”. ■